

Izhaja

vsak petek z datumom
prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankujejo in pošljajo uredništvu „Mira“ v Celovcu, Pavličeva ulica št. 7.

Osebni pogovor od 10. do 11. ure predpoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

MIRA

Velja:

za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno pod napisom:

**Upravništvo „Mira“
v Celovcu,**

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Za in s e r a t e se plačuje po 20 vin. od garmond-vrste za vsakokrat.

Glasiilo koroških Slovencev

Leto XXVII.

V Celovcu, 29. avgusta 1908.

Štev. 35.

Dijaški sestanek in ljudska veselica v Velikoven.

Ker je že zadnji „Mir“ marsikaj omenil o sestanku slovenskih katol. abiturijentov in ljudski veselici, zato hočemo s temi vrsticami samo še izpopolniti zadnji članek. Velikovški in okoliški Slovenci so se že dolgo veselili dne 14. in posebno 15. avgusta. Zato so tudi storili vse, da kolikor mogoče dostojno in bratski sprejmejo mirne mlade goste katoliško-slovenskega mišljenja. Meseca februarja že je bilo vse dogovorjeno, toda ohranili so celo stvar tajno. Došlo je 80 dijakov in abiturijentov. Dne 13. avgusta zvečer je goste iz vseh slovenski dežel prisrčno pozdravil v „Narodnem domu“ predsednik društva „Lipa“, g. J. Čarf, v imenu imenovanega društva, č. g. Franc Treiber v imenu duhovščine; abiturijent Čemer v imenu koroških dijakov; č. g. M. Bauman poudarjajoč zlasti značajnost katol. mladine, od katere pričakujemo Korošci dejanske pomoči. Odgovarjali so: abiturijent Jež v imenu kranjske gimnazije, poudarjajoč, da nameni sestanka niso, izzivati Nemce, ampak poučevati in spoznavati se; abit. Jazbinšek iz Maribora omenja, da vsi čutijo s Korošci; jurist Ogrizek iz Štajerskega je govoril v imenu katoliških visokošolcev; Ivan pl. Doroghi (Hrvat) pozdravi goste s stališča domoljubja in vere in toplo priporoča ljubezen do lastnega roda in rojstne hiše. G. J. Čarf še enkrat povzame besedo, veseleč se, da tudi Slovenci dobivamo polagoma več katoliške svetne inteligence, ki bo delovala z duhovništvom složno za blagor ljudstva. Kanonik J. Dobrovč na kratko omenja, kake zapreke so hoteli nasprotniki delati tik pred sestankom, toda veseli se, da se je pravica izkazala. V to poklicane oblasti so v tem slučaju zares postopale popolnoma postavno in pravično. Končno poda gostom vsa potrebna pojasnila in navodila.

Drugi dan, dne 14. avgusta, so se udeležili gg. abiturijenti in dijaki skupno ob osmi uri sv. maše v velikovski farni cerkvi, kojo je daroval č. g. župnik M. Bauman. Ob 9. uri so se začela

v „Narodnem domu“ predavanja. Radovedni smo bili vsi, slišati iz ust mladih nadarjenih gospodov sad njihovega večletnega učenja na srednjih šolah. Kar naravnost se mora reči brez laskanja gg. govornikom, da nismo pričakovali take temeljitosti in dovršenosti njihovih poročil. Občudovali smo njihovo izredno marljivost in trud. Ker pa bomo v prihodnji številki podali kratko vsebino teh govorov, če nam bo dopuščal prostor, zato preidimo k veselici, ki se je vršila drugi dan — v soboto — popoldne.

Na praznik Vnebovzetja Marije Device ob 8. uri zjutraj so se udeležili dijaki v Št. Rupertu pri Velikoven očitne božje službe s pridigo in sv. mašo, pri kateri sta kakor prejšnji dan v Velikoven, v izpodbujajoč zglede vernikom, ministrirala dva dijaka. Pred pridigo je imel č. g. župnik tudi primeren nagovor.

Že smo se bali, da bi se ne uresničile naše želje, zlasti, ker se je že prejšnjo sredo raznesla po mestu govorica, da so naročili nasprotniki do 200 nemških „buršev“, da bi kalili Slovence veselje, in ker so šli okoličani ravno ta praznik na razna Marijina božja pota. Toda ravno nasprotno. Toliko ljudstva — slovenskega namreč — udeležena na ljudski veselici Velikovec v svojem srcu še ni videl. Nad 500 — reci petsto okoliških in velikovških Slovencev in Slovenk je došlo uživati sad, kojega so nam ponudili miljeni mladi gostje. Telovadnica v Ciril-Metodovi „Narodni šoli“ v Št. Rupertu, kjer se je predstavljala Medvedova narodna igra: „Za pravdo in srce“, je bila do malega natlačeno polna. Dijaki in članice društva „Lipa“ so igrali tako izvrstno, da bi smeli nastopiti na vsakem gledališkem odru. Velikanski smeh je povzročil grajščinski oskrbnik Dizma. Drugi igralci in igralke so imeli resne vloge, ki so jih vsi rešili v občno zadovoljnost vseh gledalcev. Ko smo korakali po igri v velikovski „Narodni dom“, smo pričakovali vsaj mnogo nasprotnih gledalcev. Toda bilo je skoro prazno po ulicah, po katerih se je pomikal ta velikanski spreved mirnih in dostojnih Slovencev v omenjene prostore. Pred „Narodnim domom“ je bila naenkrat zaprta kar cela ulica, ker nedeleženci niso mogli vsi naenkrat v notranje pro-

store. Tu se je izvršil ostali program cele prireditve.

Nastopil je državni in deželni poslanec g. Fr. Grafenauer, ki je govoril, kakor poroča že zadnji „Mir“. Do sedaj je bilo še vse mirno po mestu. Nasprotniki niso niti na najmanjši način izzivali in kalili miru. Sedaj pa so začeli mlečnozobi fantalinčki zvižgati in hajlati. To se je nadaljevalo tudi pri pevskih točkah, ki so se nato vršile s tako dovršenostjo, da smo kar strmeli nad zmožnostjo in zvonkimi glasovi pevcev in pevk. Edino pri sklepčnih besedah, ki jih je govoril kanonik J. Dobrovč je vpil skozi okno, pri katerem se je ravno govorilo, neki odrasli junak nepomenljive besede v dvorano. Razume se, da na take malenkostne otročarije nismo odgovarjali. Zadnji govornik je navduševal Korošce, naj ne obupajo v narodnem in verskem boju; za seboj imamo čvrste in junaške bratske čete. Zahvaljeval se je dijakom za užitek, katerega so nam priredili, izpodbujali vse k verskemu in narodnemu delu ter končal: „Naj ne bo med nami več Kranjcev, Štajercev, Primorcev in Korošcev, ampak bodimo samo Slovenci edini pod Kristusovo in narodno zastavo!“ Z navdušenimi „živio“-klici se je nato veselica zaključila.

Kako ravnajo s podporami za Slovence.

Znano je cenjenim čitateljem našega lista, da je naredila silna povodenj na Zili dne 13. septembra leta 1903 mnogo škode. Oškodovanim krajem je darovala c. kr. deželna vlada v podporo znatno svoto. Tudi prostovoljni darovi so znašali precejšnjo svoto.

Te podporne zneske je delil uradnik c. kr. okrajnega glavarstva v Beljaku, in sicer je bilo določeno, da dobe podporo samo podpore „potrebni“. Te „potrebne“ so povabili občinski predstojniki, da so prejeli določene zneske. Kdo pa je bil med temi „potrebni“?

Župan Fischer, Slovecem od zadnjih deželnozbornih volitev sem dobro znana oseba, je dobil v občini Šmerče 1200 kron, kar smo zvedeli iz

Podlistek.

Stariši in sin.

Izvirna povest. Spisal France Meško.*

I.

„Moj Bog! Kolikokrat sem ti pravila in te opominjala, da ne bi dajal sinu denarja. Ti si videl, da je vse, kar si mu dal, pustil v teh nesrečnih krčmah. Velikokrat sem te svarila, pa ti si se za njega potegoval in si ga zagovarjal. Tolažil si me, da se bo tega že odvalil, ko bo postal pametnejši. Pa sedaj ne poslušaj me mene in ne tebe. Kam hočeva iti na stare dni, ko ne bova mogla več delati? Od hiše do hiše bova morala iti beračit, in ljudje bodo zasmehovali nekaj bogatega Bobra, ki jih bo prosil za košček kruha, da bi si utolažil glad.“ Tako je tožila in vzdihovala skrbna Bobrova mati.

Oče, ki je izprevidel, da govori njegova žena le resnico, je dolgo molčal. Naposled pa vendar začne ženo tolažiti, rekoč: „Saj naš sin ne bi bil tak razposajenec, ako ga ne bi zapeljeval ta nesrečni Tone. Jaz sem ga že večkrat pred tem hudobnežem svaril, toda smejal se mi je le ter mi rekel, da ni boljše duše na svetu, kakor je njegov prijatelj Tone.“

* To povest je spisal g. Meško kot tretješolec, prišla nam je slučajno v roke in menimo, da nam gospod pisatelj ne bo zameril, če objavimo njegov prvi pisateljski poizkus.

Mati je le še bolj ihtela, in tudi staremu Bobru se je milo storilo, ko je pomislil, da bo njegov sin to zapravil, kar si je on z velikim trudom pridobil. Debele solze so kapale raz njegov obraz.

Med tem je šla mati gledat, ali že pride malopridni sin. Dolgo je zrla v črno noč, toda nikjer se še ni prikazal tako težko pričakovani Jože. Mati se poda zopet v sobo ter moli za svojega zgubljenega sina. Stara ura na steni je odbila že deset, oče in mati pa se podata k počitku. Jožeta nista čakala, ker vedela sta, da s svojimi prijatelji še sedi v krčmi.

Oče se je nemirno valjal po postelji, mati pa je prosila Boga, da bi se usmilil njenega zgubljenega sina. Naposled pa vendar najdeta v molitvi tolažbo ter zaspita.

Bober bil je najbogatejši kmet v Podgorah. Njegova hiša je stala na malem griču. V hlevu je stalo dvanajst lepo rejenih krav, štirje bistri konjiči so pa veselo rezgetali v konjaku. Tudi druge živine je imel Bober dovolj. Njegovo posestvo se je razprostiralo daleč okoli njegovega hrama.

Ko je Bober po svojem očetu prevzel posestvo, je bilo silno majhno in na onem mestu, kjer stoji sedaj lepo zidano poslopje, je bila nekaj mala lesena bajtica. Toda Bober je bil skrben in varčen gospodar, ki se je noč in dan trudil za svojega sina. Imel pa je eno veliko napako, in ta je bila, da je premalo skrbel za odgojitev svojega sina. Ko je sin že dorastel, je oče spoznal, da je bil proti njemu premalo oster, toda — to spoznanje je bilo prepozno. — Da, prepozno!

II.

Oče in mati še nista dolgo spala, ko ju vzbudi sem od steze, katera ni bila daleč od Bobrovega hrama, strašen krik.

Krdelo pijanih mladeničev je šlo iz krčme domov, in med potjo so se sprli. Ko je oče Bober zaslišal krik, je skočil iz postelje, hitro se oblekel, ter hitel mladeniče mirit. Slišal je svojega sina, ki je strašno kričal ter se rotil. Ravno ko je oče stopil iz veže, zakričal je Jože: „Udari po vragu!“ Potem pograbiata Bobrov Jože in pa zlodejev Tone, kakor so ga ljudje imenovali, na bližnji njivi ležeča kola in neusmiljeno udrihata po svojih nasprotnikih. Jože je sicer vihtel svoj kol, toda ves vinjen ni nobenega zadel. Tembolje pa je udrihal Tone. Večji del mladeničev je že zbežalo, samo Bohinčev Tine se je še boril z Jožetom in Tonetom.

Zdaj pa prihiti oče Lovro na mesto poboja in vzame svojemu sinu palico, rekoč: „Nesrečnež! Ali ni zadosti, da tamkaj po krčmah piješ in zapravljaš denar? Ali hočeš naposled tudi ubijalec postati?“

Nato zgrabi osupljenega sina in ga pelje v hišo. Jože je sicer škripal z zobmi, toda očetu se vendar ni upal ustavljati, ker je videl njegov razkačen obraz. Ko pride oče z Jožetom v hišo, se mu izvije sin iz rok ter zbeži na dilje, kjer je navadno spal. Oče skoči za njim, pa vrata so bila že zaprta; jezen in ves potrpt se vrne Bober v sobo, kjer je zdihovala Bobrova mati.

Tone je udaril še enkrat po Tinetu, ter je z zlobnim posmehom odbežal. Ljudje, ki so sli-

uradnega zapiska, v občini Strajavas pa je dobilo občinsko predstojništvo 300 kron podpore, vasi Drevlje in Drašče pa so spoznali kot „nepotrebne“. Pribiti je treba, da politična občina Strajavas sploh ni imela nobene škode, ne na posestvih, ne na potih ali mostovih, ker jih — nima. Pote in mostove v tej občini morajo popravljati in vzdrževati vasi: Gorje, Zahomec, Drevlje, Drašče in Strajavas same. Te vasi so v zemljiški knjigi vpisane tudi kot javna posest davčnih občin Strajavas in Drevlje. Zakaj podpore niso razdelili tem imenovanim vasem?

Tudi vas Bistica na Zili, ki tvori sedaj samostojno politično občino, ki pa je spadala še v l. 1903/04 k politični občini Strajavas, je trpela tedaj veliko škodo. Kot zastopnika te vasi pa sta prejela tedaj podporo za to vas gg. Ahatz in Leirer; tudi zastopnika vasi Drevlje, p. d. Encija, je občinsko predstojništvo v Strajavasi povabilo, da pride po podporo za vas Drevlje; mož je prišel, pa je moral oditi — z dolgim nosom brez pomožnega denarja, ki je izginilo v občinsko blagajno.

Na vprašanje, kaj je s tem denarjem, pa občina ni hotela dati nobenega pojasnila. Na pritožbo gosp. Štunca v Draščah je šele letos odredilo c. kr. beljaško okrajno glavarstvo, da mora občina teh 300 K „plodono“ naložiti.

Ko pa se je leta 1906 ločila Bistica kot samostojna občina od občine Strajavas, je prejela od 300 K 124 K 59 vin., dočim je ostalo občini Strajavas še 175 K 41 v. Potemtakem se okrajno glavarstvo tudi čez tri leta ni oziralo na oškodovane vasi, čeravno je samo pripoznalo, da denar ni v pravih rokah.

G. Enci v Drevljah je to postopanje označil javno kot „goljufo“ in je bil vsled tega pri c. kr. sodnji v Podkloštru obsojen na tritedenski zapor.

Tako je torej nepristransko ravnanje raznih koroških vladnih organov. Skrajni čas je že, slovenski kmetje, da z odločnostjo in vztrajno delavnostjo pometete z nemškutarijo po slovenskih občinah in si tako delite sami svojo pravico.

Sestanek katoliškega narodnega dijaštva v Gorici.

Lepi dnevi so bili v Gorici dne 21. in 22. t. m. za slovensko katoliško misleče dijaštvo, ki se je v lepem številu — bilo jih je nad 200 — zbralo iz vseh slovenskih pokrajin, tudi iz Koroške, da bi si poročali o dovršenem delu v minolem šolskem letu in se pogovorili o nadaljnjih korakih.

V petek dopoldne so dijaki zborovali po odsekih, da se posvetujejo o svoji organizaciji, kar kaže, da se zavedajo, kako velikega pomena je združevanje v javnem življenju. Popoldne se je zbralo vse dijaštvo v veliki dvorani „Centrala“, da posluša poročila svoje „Dijaške Zveze“, ki si je stavila kot svojo prvo nalogo, z drugimi med narodom delajočimi močmi vztrajno delovati za izobrazbo ljudstva na katoliško-narodni podlagi. In poročila so res kazala, da je „Zveza“ zaključila spet leto polno dela in tudi uspehov, da lahko trdim, sijajnih uspehov, kar je državni in deželni

šali krik, so prihiteli na prostor pretepa, toda našli so le že napol ubitega Tineta. Na glavi je imel veliko rano, iz katere je močno krvavel. Ljudje so ga nesli domov, kjer so mu izmili rane in mu skrbno stregli.

III.

Drugi dan so bili vsi Podgorčanje zavoljo nočnega pretepa na nogah. Bohinec je napregel svoja suha konja ter se je podal v mesto, da bi tožil vaške mladeniče, ki so mu pretepli sina. Za nekoliko dni po tem dogodku so prišli žandarji po Bobrovega Jožeta in zloglasnega Toneta. Ko je Bobrova mati zagledala žandarje, je začela ihteti; tudi očetu je krvavelo srce, akoravno se je držal precej možato.

„Kje imate potepuha,“ vpraša osorno žandar. Lovro pokliče s tresočim glasom sina, ki vstopi ves blede in prestrašen.

Ko ga hočeta žandarja zvezati, začne mati še bolj ihteti in ju prosi, da ne bi sina zvezala. Žandarjema se zasmili nesrečna mati ter dovolita, da ostane Jože prost, ako hoče dobrovoljno iti z njima. Jože obljubi, na kar ga eden žandar odpelje, drugi pa gre iskat Toneta, ki se je skrnil.

Žandar se poda na njegov dom ter vpraša Tonetovega očeta, kje je sin. Oče se roti, da ne ve, kje hodi njegov sin. Žandar preišče vse kote, toda hudobnega Toneta nikjer ne najde.

Nejevoljen se žandar odpoti. V gozdu blizu Tonetove hiše zasliši v neki votlini šum. Hitro se skrije za debelo drevo ter pazno posluša. Za nekoliko časa zapazi človeka ki počasi stopa iz votline, ki je bila s trnjem zaraščena.

poslanec dr. Krek, ki je bil med drugimi tudi navzoč, tudi v celi meri pripoznal in „Zvezi“ čestital, da njeno uspešno delovanje vodijo tako delavne, za narodni blagor navdušene moči.

Na sobotnem sporedu so bila predavanja članov „Dijaške Zveze“, ki so vsa pričala, da dijaštvo razume in pozna potrebe, pa tudi rane ljudstva in da si zna tudi poiskati sredstva, kako te rane zaceliti, ljudstvo versko in narodno probuditi, mu tako že tukaj ustvariti boljše, srečnejše in mirnejše dneve. Omenjam samo predavanje o katolicizmu in modernizmu, ki je nekaka kriva vera sedanjega časa, katerega med Slovenci ne uči sicer noben učenjak, pač pa ga zagovarja liberalno časopisje.

Popoldanskih predavanj se je udeležil tudi goriški nadškof, ki je navduševal zbrane dijake za vztrajno delo po začrtani poti, k čemur je treba vere, učenja, izobrazbe in poguma.

Krasno uspeli sestanek, kateremu je bil prvi podpredsednik Korošec, g. pravnik Schaubach, je zaključil zabavni večer z godbo, petjem in navduševalnimi govori.

Z najboljšimi nadami, z največjim pogumom seglo si je dijaštvo v roke in klicalo si na svidenje pri delu za narod, ki potrebuje zlasti pri nas izobrazbe, ker mu je šola ne da v zadostni meri, in na svidenje pri prihodnjem sestanku, ki naj bo poročevalc še večjega dela in večjih uspehov.

† Nadučitelj Eller.

Bridka in velika izguba je zadela koroške Slovence. Po dolgi in mučni bolezni je preminil dne 20. avgusta gosp. nadučitelj Fr. Eller, ki je bival zadnji čas v pokoju na Peravi ob Beljaku. Kakšen je bil blagi pokojnik in kakšen pomen je imel za koroško Slovenstvo, je znano po vsem Koroškem, a tudi izven njega po slovenski domovini. Saj je bil med starejšim učitelstvom edini, ki je ob vseh nasprotovanjih in ob vsem preganjanju stal kakor skala za pravice slovenskega jezika. Bil je iz šole rajnega prošta Serajnika, pri katerem je, dokler je ta župnikoval na Zili, tudi več časa stanoval. Tam se je navzel, dasi je bil napolnjen v šoli z nemškim duhom, kakor skoro vse koroško učitelstvo, onega kremenitega duha, ki se je odlikoval po njem vse dni do smrti, in one goreče ljubezni do slovenske domovine, ki ni poznala nikake žrtve, nikake zapreke, ki je prevzela vse njegovo mišljenje in delovanje. Da so ga vrgli nemški, oziroma ponemčeni učitelji pred nekaj leti ravno zaradi njegove ljubezni do zatiranih koroških Slovencev iz učiteljskega zborovanja, je znano in ostane ta čin neizbrisen madež na teh čudnih vzgojiteljskih ljudstva.

Na Zili je deloval nad 40 let. Da je Zila še trdno slovenska, dasi tik Beljaka, je njegova zasluga. Da govori ljudstvo v župniji krasno slovenščino, je sad njegovega truda. A deloval je plodono tudi izven šole. Cvetoče sadje-

Na prvi mah spozna Toneta ter skoči proti njemu. Toda ta se ne obotavlja dolgo, potegne iz žepa samokres ter sproži proti žandarju. Pa v veliki naglici ni mogel dobro pomeriti in zato tudi ni zadel. Tone pomeri vdrugič, a žandar mu izvije samokres iz rok ter ga vtakne v žep. Nato zgrabi Toneta, ki se je od jeze kar penil, ter ga hoče zvezati. Tone se je branil, kar je bilo moči. Pa žandar ga je trdno držal in ga končno užugal. Med potjo v mesto je Tone žandarja psoval, zakaj nedolžnih ljudi ne pusti v miru. Enkrat je poskusil celo uiti, pa se mu ni posrečilo. Potem je postal mirnejši ter je začel žvižgati, kakor da bi imel bogve kako lahko vest.

IV.

K sodnijski obravnavi potem se je peljal stari Bober z ženo v mesto. Tudi Tonetovi stariši so prišli, da bi videli, kaj bo s sinom. Tone in Jože sta že stala pred sodnijo, ko sta prišla Bobrova. Mati je začela jokati, ko je zagledala sina-hudodelnika.

Prvi je bil zaslišan Tone, ki je rekel, da je sicer imel kol v roki, toda po Tinetu ni udaril. Pri teh besedah Jože od jeze zardi ter jezno ugovarja, češ, da je videl Toneta, kako je udrihal po Tinetu. Sodniki obsodijo Jožeta na dve, Toneta pa, ki se je zoperstavljal žandarju, na tri leta.

Šla sta v ječo, toda poprej sta se še srdito pogledala v znamenje večnega sovraštva. Ves potrt je odšel Bober domov. Med potom je mati neprenehoma jokala, in mož si je ni upal tolažiti. Ko sta se peljala proti domu, sta se izogibala vseh ljudi, ker ju je bilo sram, da bi ju kdo videl.

rejstvo v vsi okolici je njegovo delo. Iz svojega vrta je zalagal z mladikami vso okolico. Deco je učil cepiti, drevje snažiti, plesti in okopavati vrt.

Ko so pripeljali v soboto, 22. avgusta t. l., pokojnika k zadnjemu počitku na Zilo, je drevje, upogibajoče se pod obilnim sadom, šumelo zadnjikrat nad mrtvim Ellerjem, ki je zasadil vso cesto ob Zili z njim.

Udeležba ob pogrebu je bila izredno velika. Vsa fara je jokala, ko se je g. župnik Trunk v ganljivih besedah poslovil od pokojnika. Njegov trud mu poplačaj mili Bog, v mladem naraščaju naših slovenskih učiteljev pa naj najde obilo posnemovalcev!

Koroške novice.

Koroški deželni zbor bo sklican na dan 15. septembra, kakor poroča uradna celovčanka.

Shod Sodalitatis ss. Cordis Jesu se vrši dne 3. septembra v Celovcu v prostorih delavskega doma, Kosarske ulice 30. Duhovne tovariše opozarjamo na zanimiva poročila g. dr. Fr. Cukala o vprašanju glede zedinjenja katoliške in pravoslavne cerkve.

† Anton Pad. Mikuluš. V torek, dne 25. avgusta, ob 1. uri popoldne, je umrl po dolgi mučni bolezni v 55. letu svoje dobe splošno spoštovani župnik škocijanski, č. g. Anton Mikuluš, kn. šk. duhovni in dekanijski svetovalec. Rajni je bil rojen 7. avgusta 1854 v Pevmi na Goriškem. Vzornemu duhovniku in rodoljubu svetila večna luč!

Razpisano je mesto šolskega vodje na dvojezični ljudski šoli v Podgorju v Rožu do 12. septembra t. l. Znanje slovenščine se zahteva.

Kletarskim nadzornikom za Spodnjo Štajersko in Koroško je imenovan v zmislu vinskega zakona z dne 12. aprila 1907 gosp. Ivan Belle s sedežem v Mariboru.

Pet laških vojakov, ki so jih ujeli naši vojaki ob laški meji in ki so bili zaprti pri celovškem magistratu, so odpeljali po odgonu na laško mejo pri Pontablju.

Celovec. (Razsodnim v premislek.) Zadnjič smo nekaj šal razbijali, ker smo čuli o nekem umetnem novem gibanju glede slovenske celovške organizacije. Te šale so bile za „glave“ novega gibanja! — Imamo pa nekaj resnih besed za one, koje bi „voditelji“ radi v svojo otročarijo potegnili. Žrtve, katere so bile potrebne za sedanje delavsko društvo, so bile neizmerne. — O teh žrtvah se novim evangelistom še sanja ne. Čas, denar, trud, zdravje, počitek, vse se je rado in molče žrtvovalo. Imeli smo pred očmi edin vzor: podati nekaj ugodnosti delavcem, jim otvoriti pošten dom, jim omogočiti, da ostanejo lahko tudi v Celovcu srečni, pošteni, da tudi v Celovcu brez posebnega samopremagovanja si prištedijo kaj denarja in ne utonijo v jezeru nemštva. Katera stranka je bila v Celovcu, ki nas ni napadla? Rdečkarji so nam razbili ustanovni shod, rdečkarji mečejo naše delavce iz delavnic ven, nemškonacionalna stranka nas je po listih napadala, njeni listi so zoper nas hujskali, in nemška krščanska stranka nam pomagati ne

Mati te sramote ni mogla preboleti, začela je bolehati in bolehati in čez nekoliko mesecev potem je umrla. Težavna je pač smrt za mater, ki ima sina hudodelca. Ker sta bila Bobrova dobrega srca in sta vsakemu rada pomagala, se je veliko ljudi udeležilo veličastnega pogreba.

(Dalje sledi.)

Zanimivi računi.

$$\begin{aligned} 1 \times 9 + 2 &= 11 \\ 12 \times 9 + 3 &= 111 \\ 123 \times 9 + 4 &= 1111 \\ 1234 \times 9 + 5 &= 11111 \\ 12345 \times 9 + 6 &= 111111 \\ 123456 \times 9 + 7 &= 1111111 \\ 1234567 \times 9 + 8 &= 11111111 \\ 12345678 \times 9 + 9 &= 111111111 \\ 123456789 \times 9 + 10 &= 1111111111 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} 1 \times 8 + 1 &= 9 \\ 12 \times 8 + 2 &= 98 \\ 123 \times 8 + 3 &= 987 \\ 1234 \times 8 + 4 &= 9876 \text{ itd!} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} 12 \times 9 + 11 &= 119 \\ 123 \times 9 + 11 &= 1118 \\ 1234 \times 9 + 11 &= 11117 \\ 12345 \times 9 + 11 &= 111116 \text{ itd.} \end{aligned}$$

(Popular Astronomy.)

Zahtevajte po vseh gostilnah „Mir“!

more, ker ima strah pred Nemci. Osamljeni, sami smo! Kaj torej more gnati sedaj celo Slovence same, da nam še to malo, kar imamo, hočejo razdreti? Kakšno vest morajo vendar imeti tisti, ki to, kar smo ob dolgih in trudapolnih večerih lepo in prijateljsko in, rečemo, s svojo srečno krojo zidali, hočejo zdaj podreti, da bi niti njih, niti nas ne bilo? Dobro! Vi brusite meče, mi bomo pa sekali. — Pod svojo suknjo imamo dvoje: mir in meč! — Oboje na razpolago! Rečemo pa še eno: Črna barva je lepa, a odločna! In ko bi na neki suknji črne barve ne bilo, bi tudi vas zdaj ne bilo! Edino, kar vas po koncu drži, je sovražnost do črne suknje!

Št. Kandolf pri Kotmarivasi. (Blagoslovljenje zvonov.) V nedeljo dne 16. avgusta sta bila blagoslovljena v podružnici sv. Kandolfa dva nova zvonova po čast. g. dekanu Ogrisu, kateremu sta stregla župnika č. g. Mihl iz Žihpolj in naš domači župnik č. g. Rotter. Škoda, da je bilo tako slabo vreme, sicer bi se bilo vršilo blagoslovljenje na prostem pod milim nebom, tako pa se je moralo opraviti vse v cerkvi. Lepo so okinčale zvonove dekleta od Marijine družbe. Žal, da je moral cerkveni obhod, pri katerem bi bili imeli novi zvonovi že zapeti, zaradi slabega vremena izostati. Naš g. župnik so nam tem povodom napravili prav lepo pridigo, v kateri so nam razlagali pomenljive napise, ki se nahajajo na zvonovih. Te besede so nam segle globoko v srce. K sklepu so se zahvalili vsem faranom, ključarjem, ki so nabirali denar, in botrom ter vsem drugim dobrotnikom, ki so s svojimi obilnimi darili pripomogli, da se nam je naša želja izpolnila in so se nam napravili zaželjeni zvonovi. Bog daj, da bi se jih veselili in čuli njih mili glas prav mnogo let! *Kmetški fant.*

Podljubelj. (Veselica.) Skoraj bi nam bil dež minolo nedeljo vse skupaj pokvaril, in nekateri nasprotniki so si že menciali roke nad našo nezgodo. Nazadnje pa se je vendar zvedrilo in igra se je nemoteno predstavljal in sicer — zadnjič na prostem. Vsebinsko igre ne bom popisoval tukaj, omenim samo, da je ljudstvu ugajala in da so gg. igralci želi splošno pohvalo, vsak je bil na svojem mestu. Mladim fantom, ki se v resnici žrtvujejo za društvo in bolne tovariše, kličemo navdušeno: Bog vas živi in na svidenje v večji igri v delavskem domu! Hvaležnost in hvala gledalcev je najboljša plačilo.

Slov. Plajberg. Za občino Slov. Plajberg se je dne 15. julija t. l. izvolil nov občinski zastop, a volitev občinskega predstojništva se še do zdaj ni smela razpisati in tako je do izvolitve novega občinskega sveta in župana obvezano voditi občinsko upravo še staro občinsko predstojništvo. Nekateri izmed občanov pa bodisi iz nevednosti ali pa iz hudobije trdijo, da sedanji župan brezpovodno in le vsled tega zadržuje razpis, oziroma volitev novega občinskega predstojništva, ker sam ne odstopi rad županovanja. Takim podlim obrekovalcem, ki s takimi lažmi mislijo razburiti celo občino, se tem potom naznanja, da se je zoper volitveno ravnanje pri volitvi občinskega zastopa vložil v postavnem roku 8. dni po volitvi protest, katerega je podpisano občinsko predstojništvo v smislu § 32 obč. vol. reda takoj po sprejemu predložilo c. kr. deželni vladi k razsodbi, katere rezultat je dozdaj še neznan. — Pripomni se le še, da se bodo take osebe, ki bi se znanprej še drznile razširjati omenjenim podobne vesti o podpisnem občinskem predstojništvu, naznanile c. kr. okr. sodišču, kjer bodo morale dokazati upravičenost do takih trditvev in obrekovanj.

Občinsko predstojništvo Slov. Plajberg, dne 24. avgusta 1908.

Matevž Ušnik, župan.

Kapla v Rožu. (Popravek.) Od zanesljive strani se nam poroča, da to, kar poroča „Mir“ v zadnji 34. številki iz gorenjega kraja, ne odgovarja resnici, ker ni res, da bi bil tisti, ki je prodal svet za šolo, oproščen šolskih doklad. Šolske doklade za prihodnje leto bodo znašale 90% in ne več 107%, pač pa bodo znašale za šolo v Podljubelju 230%.

Drašče ob Zili. V torek, 18. t. m., je sedela pri Zilhu v Draščah neizbrana družba za mizo, med njimi tudi gostilničar I. Orat. Zagleda slovenske vžigalice in glejte! „Germanski“ sin slovenskega očeta in slovenske matere vzkipi od same germanske jeze ter začne zažigati škatlico za škatlico, dokler se mu pač ne zdani, da jih mora vseeno plačati. Mož, roko na prsa in obudite kes! To bo najpametneje. Sicer pa zaničujemo le misel ravnanja, ne početja samega. Kajti početje je vzorno, naj le še več škatlic zažge, slovenski narod mu bo hvaležen.

Zahomec v Zilski dolini. Zvesti dopisnik lutrovske „Bauernzeitunge“ se je baje nekega

večera vračal domov. Še vroč od poljuba vinskega boga je zaspal v jarku ob cesti ter sanjal resnične sanje, ki so mogočno pretresle njegovo zajčje germansko-slovensko rojeno srce. Sanjal je, da hočejo Zahomčani napraviti na predvečer cesarskega godu veliko veselico na Hrasti in pod krinko patriotizma zvabiti tja slovensko ljudstvo iz okolice; vinski duh mu je zašepetal na ušesa, da se pripravljajo Zahomčani tajno, da bi čim več ljudstva prišlo in bi ga nasprotniki ne odganjali. V sanjah se je strahú obrnil nemčurski dopisun, boječ se, da ne bi dobili Zahomčani slovenskega ljudstva v „svoje kremplje“. In sanjal je dalje, da hočejo Zahomčani ob tej priliki celo gorjanske šolarje povabiti na izlet na Hrast. Kaj, že nad otroke se hočejo spraviti ti bindišarji? In zopet se je dopisunu streslo srce. Take neprijetne sanje je sanjal mož še dolgo. Brusil je že pero, s katerim bi užugal v „Bauernzeitungi“ Slovence. Ko pa se je zbudil, zahvalil je najprej vinskega boga, da mu je razodel nakane slovenskih Zahomčanov, potem je vstal in se skobacal domov. Kar je sanjal, to je tudi storil. Doma se vsede za mizo in spiše bojevit članek za lutrovske list. Resnica na celem je pa ta: Zahomčani so zažgali na predvečer cesarskega godu na Hrasti kres ter z umetalnim ognjem razveseljevali navzoče. Pač je posil zahomski gostilničar M. po občini pri okrajnem glavarstvu za dovoljenje, da bi smel ob priliki kresa točiti na Hrasti pijače. — Ali je dopisun iz tega sklepal, da je nameravano veliko slavlje? — Gostilničarju so prošnjo odklonili, češ: šolarski izlet ni povod, da bi se mu ugodilo. Ta šolarski izlet omenja tudi dopisunče. Kako so mogli v občinski pisarni tako pametno pogruntati? Kajti pribijemo, da o šolarskem izletu nikdar in nikjer ni bilo govora! To je fantazija nemčurskih možgan! — „Ha! je treba samo nekaj premetenosti in vse jim skvarimo tem Zahomčanom,“ tako se je smejal dopisun. Pa se je le grozno blamiral, kajti videl je, česar ni bilo. Nazadnje pa, dragi dopisun, prosim te v tvoj lastni prid, ne izpostavljaš se še nadalje našemu zasmehovanju. Z zadnjim dopisom v „Bauernzeitungi“ si si dal izpričevalo največjega duševnega uboštva; gotovo ti manjka nekaj kolesic v možganih. Če še hočeš biti „intelligenten!“ drži svojo glavo eno uro pod koritom, da ti mrzla vodica izmije iz skromnih možgan vinske norosti!

Brdo ob Zili. (Koroške razmere.) Meseca aprila t. l. dobil je tukajšnji kr. šolski svet dopis nemškega šulferajna iz Celovca, v katerem isti v imenu dunajske centrale tega društva terja, da se mora nabiti na šolsko poslopje cinkova plošča z nemškim napisom: „Zidano s pomočjo nemškega šulferajna“. To društvo je namreč, kakor pri mnogih drugih slovenskih šolah, tako tudi pri nas posodilo za zidanje tukajšnje šole brezobrestno 2000 kron pod navadnim pogojem, da se jezikovne razmere v škodo nemškega jezika ne smejo predružit. Pri nas so pri 115 do 120 šolarjih 3 definitivni učitelji, katerih plača znaša vsako leto nekako 4000 kron; za drva in druge vsakoletne stroške brez večjih poprav je potrebno 1000 kron. L. 1893 je pri šoli pogorela streha, in od tega časa je na eni strani že druga, na drugi strani pa celo že tretja streha. Prvič so šolo pokrili z opeko, drugič z deskami in pred par leti na južni strani s cinkovim plehom. Brez teh in še nekaterih drugih večjih izdatkov stane tedaj naša šola vsako leto 5000 kron. Od leta 1893. sem znašajo samo ti stroški brez zidanja in brez večjih poprav okroglo 60.000 kron. Ali ni onih 2000 kron temu nasproti pravo beraško darilo? In za to hoče biti nemški šulferajn v jezikovnem oziru naš gospodar. Da bi nas pa še bolj ponižal in da bi ljudje mislili, da je to društvo bogve koliko za našo šolo storilo, pa terja, da se napravi na šoli prej omenjena tabla. Ker teh posojenih 2000 kron primeroma k šolskim stroškom v resnici popolnoma nič ne šteje, zavolj tega je pa tudi sklenil kr. šolski svet, da te table na šolo ne dene, ampak da rajši ta denar povrne, ter da se napravi na šolo zopet dvojezičen napis, kakor je to že pred več leti bilo. Štiri mesece je že od tega, pa dvojezičnega napise še nimamo, akoravno je prišel dne 20. avgusta slikar iz Šmohora, da bi omenjeni sklep izvršil. Ker pa ta zadeva še ni končana, bom svoječasno še o tem sporočil.

Medgorje. (Dva pogreba.) Dne 14. t. m. dopoldne je bil v Medgorjah pokopan Anton Martinjak, sinček g. nadučitelja Ant. Martinjaka, star osem dni. Dne 16. t. m. je bil v Podgradu pogreb Brodnikove matere Neže Pogorivčnik, stare 76 let. Bila je blaga dobrotnica ubogih in cerkve, kateri je darovala monštranco, zastavo in več prtov. N. p. v. m!

Št. Tomaž. (Pogreb.) V ponedeljek, dne 25. t. m., pokopali smo našega cerkvnika Florijana Karnerja. Čeravno je tukaj služboval šele

dve leti, vendar se je priljubil svojemu gospodu župniku in tudi farmanom, kar je pokazala obilna udeležba pri pogrebu. Bil je cerkvnik že 30 let; samo v Porečah ob jezeru več kot 18 let. Službo svojo je vestno in pobožno opravil. Bil je značaj, trdnega verskega prepričanja in narodno zaveden. „Mir“ je posebno rad prebiral, še v svoji boleznii je komaj čakal, da pride. V svoji dolgi, mučni boleznii je bil potrpečljiv kakor Job, previden s sv. zakramenti umirajočih se je lepo pripravil na smrt, tako, da je mogel reči kakor sv. apostol Pavel: „Želim si združen biti s Kristusom“. Naj počiva v miru!

Št. Tomaž. (Lukamatija.) Gospod urednik! O železnici, o kateri se je nekaj toliko govorilo, da jo bodo zidali iz Mostiča preko Št. Tomaža v Celovec, že dolgo nismo ničesar slišali, in vendar bi želeli, da se tudi nam kaj pove, kaj sploh nameravajo, ker železnica nas sedaj najbolj zanima. Morebiti vé kaj gosp. poslanec Grafenauer; povprašajte ga in povejte nam potem. Bomo vam zelo hvaležni! — *Eden izmed teh radovednih.*

Iz Podjune. (Dve zanimivi obsodbi.) Nekemu posestniku je ušla goved v tuj gozd. Posestnik gozda je takoj tožil lastnika govedi, ki je bil kaznovan z denarno globo. Drugemu kmetu napravlja divjačina, zlasti pa divji golobje, na polju mnogo škode; da bi jih pregnal, vzame puško in enega ustrelji. Oblast mu vzame puško in ga kaznuje občutno s zaporom. Čudne so včasih naše postave, zlasti pa lovske. Če ti udere goved v tuj gozd, boš kaznovan, čeravno ni napravila pravzaprav nobene škode. Divjačina pa sme napravljati škodo, kolikor se ji zljubi; še prepoditi je ne smeš. Če se lisici zljubi kokošje pečenke in znori vse piške pri hiši, si ne moreš prav nič pomagati. Boš li tožil lisjaka, da pusti svoji stari krasti putke?

Libuč. (Kažipoti.) Po dolgem času smo tukaj dobili nove kažipote, ker je prejšnje, čisto nemške, neka nevidna sila odnesla. Pa zopet se šopiri nemščina na prvem mestu. Zakaj se domač jezik tujemu zapostavlja? Dobro, da je nemščina na svetu, sicer bi morali postavljati „kažipote“ menda brez napisov.

Libeliče. (Umrl.) Je posestnik Aleš Rebernik, p. d. Šubernik, star 66 let. V oporoki se je spomnil tudi cerkve. N. p. v. m.

Črneče. (Razprodaja. — Šola.) Gospa Ana Schober, posestnica Lušinovega gradu, je svojo lepo Maksovo kmetijo tu prodala posetniku g. Fr. Perše-tu na Tolstem vrhu za 28.000 K. Že prej je bil isti kupil od gospe Schober Kurijevo kmetijo na Črneški gori. — Razne gozdne in travniške parcele so kupili od Lušinovega gradu domačini: Fr. Čevnik p. d. Pežl, M. Vožič p. d. Kobolt na Dobravi; J. Petjak p. d. Kavfman, Fr. Pleteršek p. d. Kovač, A. Pečnik p. d. Tišlar, J. Cehnar p. d. Hažej v Črnečah; Fr. Šlebnik p. d. Nemeč v Libeličah; J. Grešovnik na Meži. — Našo šolo so dne 14. avgusta zaprli radi nalezljivih boleznii med šolarji.

Prevalje. (Prememba posesti.) Posestnik J. Hrast v Zatičini na Kranjskem je od g. Jak. Pernat-a na Meži kupil posestvo na Poljanah za 78.000 K.

Spodnji Dravograd. (Razno) Za načelnika požarne brambe so dne 22. avgusta izvolili restavraterja na kolodvoru, gosp. Otmarja Gol. Njegov namestnik je kovaški mojster Fröhau f. — Za poštarja tu je imenovan gosp. Ludovik Florenini, poštni oficial v Mariboru. — Večkrat so se ta mesec tu nastanili vojaki, dragonci, huzarji itd., ki korakajo k cesarskim vojaškim vajam na Ogrskem. — Šolska mladina ima v nedeljo dne 30. avg. veselico pri Velblu v Rabštanju. — Sadja je v tukajšnji okolici, zlasti pa v Labudski dolini, zelo veliko. Žal, da mu je cena tako nizka. — Na Muti sta dne 16. avg. imela „Südmark“ in „Schulverein“ moko veselico. Vkljub dežju so jim hiteli na pomoč naši „Nemci“, kot edini gostje. V zahvalo zato so jih doli pridno „molzli“. Pa hajl!

Odkritje nagrobnika in spominske plošče Simona Gregorčiča.

„Osrednji odbor za Gregorčičev spomenik“ je sklenil, da se praznuje dne 6. septembra 1908 odkritje nagrobnika „tam gori pri sv. Lovrencu“ pod sivim Krnom in spominske plošče na Vrsnem, odkritje skromnega znaka hvaležnosti slovenskega naroda napram geniju velikega pesnika.

Nagrobnik in spominska plošča sta delo slovenskega umetnika Bitežnika v Gorici, omogočila pa je to delo požrtvovalnost častilcev Gregorčičeve Muze.

Slovesnost se bo vršila v skromnem slogu, in sicer po sledečem sporedu:

Po maši v cerkvi sv. Lovrenca se razkrije ob 11. uri predpoldne nagrobnik, ob dveh popoldne pa spominska plošča na Vrsnem. Na obeh krajih bode kratek slavnostni govor in pevci zapojejo nekaj Gregorčičevih pesmi.

K tej slavnosti so vabljeni vsi častilci našega „soškega slavca“.

Prvotno določena ura se je premenila, da bi lahko prišli k odkritju nagrobnika tudi tisti udeležniki, ki pridejo 6. septembra okoli 7. ure zjutraj po železnici na postajo Sv. Lucija-Tolmin.

Po odkritju nagrobnika bo na Libušnjem kratek odmor, kjer se dobijo vsaj mrzle jedi; primernejša kraja za obed sta prijazna trga Tolmin in Kobarid.

Gospodarske stvari.

Jabolčni tončič.

Čestokrat se pripeti, ako kupujemo na pr. jabolka, hruške ali češplje in če prerežemo lepo jabolko ali fino namizno hruško, da se prepričamo, kake kakovosti je, opazimo, da se nahaja v njih vse polno grde črvojedine. Včasih najdemo še kvarljivca samega. Kaka nevolja nas prešine in kako nam je slast do sadu uničena, ako opazimo, da je i drug, tretji in naslednji sadež črviv! Pri najboljši volji ne moremo kupiti takega sadja in naj se ga nam ponuja po še tako nizki ceni! Kakšna škoda je to za pridelovalca — sadjarja, ker nima tak njegov sicer na videz zdrav sadni pridelek nikake cene.

Kdo je ta škodljivca, kako se je zalegel v notranjost sadu in kako ga je treba zatirati?

Črvivost pri jabolkih in hruškah povzročuje gosenica majhnega, sivorjavega metuljčka, jabolčnega tončiča, ki leta od konca maja do prve dni julija. Metuljček se nahaja po dnevi mirno sedeč po drevju, kjer ga je težko opaziti, ker akoravno so njegova krilca sijajnega, sivorjavekastega leska in se jim v spodnjem kotu sveti precej veliko suho, zlato obrobjeno oko (zrcalo), se zaradi milovidnosti težko razloči od drevesnega luba. Po noči pa leta živahno okoli ter se plodi. Oplojena samica poklada potem svoja rdeča jajčeca posamezno na nezrela jabolka in hruške. (Pri češpljah stori to češpljev tončič). Najrajši stori to ondi, kjer se plod dotika kakega lista ali kakega drugega ploda. Črez 8 dni izvali se goseničica, zabode se v sad in se žroč pomiče proti peškišču. Tu se hrani s peškami, pa tudi meso se jej ne upira.

Jamica, skozi katero se je goseničica zarila v sad, zaraste se navidezno pri debeljših vrstah dostikrat popolnoma, da se od zunaj na sadu nikakor ne more poznati, da redi v sebi črva. Samo v drobnih jabolkih in še posebno v hruškah si naredi črv dušek, po katerem izpehava blato.

Ko je goseničica, ki je ruse glave in ima 16 nog ter je izprva bele, pozneje poltne barve, dorastla, kar se navadno zgodi v pet tednih, zapusti sad na drevesu in se spusti po tanki niti navzdol, da jo popiha v razpokline in špranje drevesne skorje, v mah ali v druga skrivališča, kjer si poišče primerno prezimovališče.

Mnogo plodov popada, ko jim je peškišče uničeno, pred določenim časom z drevja. Ko so gosenice izlezle iz ploda, poiščejo si najraje na deblu varno zavetje.

Nekaj sadja pa na videz vendar dozori in se spravi s črviči vred v sadne shrambe in kleti. Gosenice, ki prilezejo tu iz sadja, poskrijejo se v slami, v špranjah med deskami itd. Da se obvarujejo zimskega mraza, naredi si nekako gnezdice iz preje, v katerem se šele spomladi meseca maja izpremenijo v bubo.

Prihodnjo pomlad, koncem meseca maja, izlezejo iz bub metuljčki, ki se takoj napotijo na sadna drevesa, se sparijo in samice začno polagati jajčeca, kakor je bilo zgoraj omenjeno.

Iz opisanega življenja tega škodljivca lahko razvidimo veliko škodo, ki nam je more povzročiti in v resnici, kdor natančno opazuje, koliko nezrelih plodov je napadenih po goseničicah tega metuljčka, strmi nad škodo, ki nas doleti. Iz tega sledi, da ga moramo po mogočnosti zatirati.

Pokončevanje se pa tako-le izvršuje:

1. Odpadlo črivo sadje se mora sproti vsak dan pobirati in takoj živini pokladati. Ako je že zrelo, razreže se naj na krljce in posuši, črvi pa se zatro.

2. Dober pomoček so tako zvane goseničje pasti, ki se narejajo tako-le: Meseca julija se

ovijejo rodne jabolane in hruške in sicer pri visokodebelnem drevju približno 1 m nad zemljo, pri pritlikavcih pa neposredno pod vejami z rahlimi povresli ali ravno tako debelimi kitami od mehkega sena, lesne volne, stare volne krpe, ki se pritrdijo z navadnim motvozom na debla. Črez nje se pričvrstijo in sicer tudi z motvozom kakih 15 cm široki okrajci trdega papirja, ki delajo nekako streho nad vso napravo. Izkušnja uči, da se škodljivčeve goseničice najraje poskrijejo v take pasti in se v teh rahlih tvarinah zabubijo, čakaje prihodnje spomladi. Te pasti se snamejo meseca prosinca in sežgo.

3. Stara drevesa z raskavo skorjo naj se ostrgajo in očistijo, spomladi naj se pa z vapnenim beležem namažejo. Sploh naj se sadno drevje namaže s tem vapnenim beležem, vsled katerega ostane skorja gladka in ne nudi gosenicam nikakih skrivališč.

4. Izpraznjene sadne shrambe in kleti moramo temeljito osnažiti in jih imeti zaprte, dokler metulji letajo.

„Narodni Gospodar“.

Železo postane cenejše. Avstrijski kartel za železo je sklenil, da zniža ceno „Stabeisen“-železja za 1 K in surove pločevine za pol krone. In menda je bila stvar zelo nujna, ker je kartelovo vodstvo ceno znižalo brez občnega zbora, ki bo to za lastnike akcij prevažno naredbo šele moral odobriti. Sila pa je bila, ker je železje pri nas tako drago, da pričinja Nemčija z Avstrijskim železom že v Avstriji sami tekmovali. Torej veja, na kateri sede milijonarji železninarji, je začela pokati, ker so zlezli previsoko. Škandal je sploh, da se kartelom pusti konzumente brezobzirno oropavati, kajti na leto pridela železninarski kartel 4.000.000 kvintalov „Stabeisen“-železja in 600.000 kvintalov pločevine; če je tedaj kartel zdaj sam od sebe od zaslužka popustil 4.300.000 kron, moramo pač reči, da obžalujemo odjemalce, ki nimajo sredstva, da bi kartel prisilili odpustiti toliko, da pridemo na ceno, ki jo je železo res vredno in da se iznebimo cen, ki jih diktira po svoje železniški kartel in židovski milijonarji, ki so lastniki akcij.

Kupujte moko iz domačih mlinov. Nižje-avstrijski deželni odbor je izdal pred kratkim vsem deželnim zavodom, bolnišnicam, sirotišnicam i. dr. naročilo, naj kupujejo moko le iz avstrijskih mlinov. In če jo naročujejo pri trgovcih, naj zahtevajo, da bo trgovec žito dal mleti pri domačih mlinarjih. Znano je, da avstrijski mlinarji zelo trpe pod ogrsko konkurenco. In trpe deloma le zato, ker imajo ogrski mlinci svoje zastopnike na vseh straneh; zastopnik pride, nagovori odjemalca, domači manjši obrtniki pa si ne morejo vzdržavati toliko agentov in pridejo ob delo. Domača dežela pa pride pri tem ob svoj zaslužek in svoj davek.

Društveno gibanje.

Kat. slov. izobraževalno društvo v Globasnici priredi svoje mesečno zborovanje dne 30. t. m., ob 3. uri popoldne, v prostorih Šotstarjeve gostilne v Globasnici. Na sporedu je govor in dve šaljivi igri: „Pri gospodi“ in „Eno uro doktor“. Vstopnina za neuče: Sedeži 40 vin., stojišča 20 vin. K obilni udeležbi vabi vse prijatelje društva *odbor.*

Vabilo. Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda za Libeliče in okolico priredi v nedeljo, dne 30. avgusta t. l., pri „Nemcu“ v Libeličah svoj letni občni zbor in veselico s sledečim sporedom: 1. Pozdrav. 2. Govor. 3. Volitev odbora. 4. Igra „Trije tički“. 5. Prosta zabava. K obilni udeležbi vabi *odbor.*

Škocijan. (Slavnostno zborovanje) v proslavo letošnjih treh jubilejev priredi „S. k. s. bralno društvo“ v nedeljo, dne 6. kimovca 1908, pri „Majarju“ v Škocijanu. Začetek točno ob treh popoldne. Spored obsega slavnostni govor (vč. g. Poljanec), srečelov („tombola“) in več drugega zanimivega. — Polnoštevilni udeležbi udov in prijateljskemu obisku dobromiselnih Slovencev se priporoča *društveni odbor.*

Encelnvas. (Vabilo.) „Kršč. soc. ljudsko društvo za Vovbre, sv. Štefan in okolico“ priredi v nedeljo, dne 6. septembra t. l., ob 1/4. uri popoldne svoje mesečno zborovanje pri Žnidarju v Encelnvasi. Spored: 1. Govor o sadjereju in čebeloreji. 2. Govor o kmečkem vprašanju. 3. Slučajnosti. K najobilnejši udeležbi vabi *odbor.*

Politične vesti.

Utrinki iz koroške politike.

Vzemimo v roke katerikoli slovensk svobodomiseln list, ki piše o koroških razmerah, in

o teh jih piše v novejšem času prav mnogo, v vsakem homo zasledili eno in isto misel, da je „klerikalna „Mirova“ stranka“ za nič in da bo treba druge, da reši koroške Slovence. Na brezštevne take članke odgovarjati bi pomenilo — nositi vodo v morje. Prepričali smo se, da tem listom koroški Slovenci niso prav nič mar, ampak osrečiti želijo le „tužni Korotan“ z liberalizmom, s katerim so ga osrečevali že več desetletij sem Nemci in mladane položili v grob. Po vsej sili želijo naše skromne moči razdvojiti in tako Korošce rešiti nemškonalnemu žrelu, ki se mu niti vsi združeni Slovenci brez razlike načel ne moremo uspešno ustavljati. Nemški most do Adrije se zida počasi, pa dosledno; slovenski svobodomislec pa bijejo po „klerikalnih“ bratih, hudujejo se na vseh neuspehih, ki jih žal moramo zabeleževati od leta do leta, in delajo „Mirovo“ stranko za vse to odgovorno.

Koroški Slovenci poznamo dosedaj samo dve stranki, nemškutarsko in našo politično stranko. Kaj treba potem pisariti o kaki „Mirovi stranki“? Pa poznamo se. Radi bi naredili na umeten način nove stranke. Znan nam je natanko tudi način, po katerem hočejo to doseči. Znan nam je ves njihov razdiralni politični program, ki je zapihal skozi luknjo iz Kranjske sem. „Slovenski Narod“ sam pove v 194. številki z dne 22. avgusta prav odkrito, da „se je preskrbelo, da klerikalna drevesa ne zrastejo v nebesa — tudi na Koroškem“. Naš najponižnejši poklon za to odkritosrčno vest, ki nam je bila sicer že znana, ko je „Korošec“ zagledal beli dan. Če hoče „Slov. Narod“ izvedeti za najboljši način, kako pohrustati vse „klerikalne koroške Slovence“, mu povemo mi recept. Kar na „Freie Stimmen“ in na „Nemški ljudski svet za Koroško“ se naj obrne in jima ponudi prijateljsko roko, in po nas bo.

Naše koroško ljudstvo nima še dovolj trdnih značajev. To zna prav dobro popisati „Naš List“, samo to je pozabil povedati, da je spridil značaje koroških Slovencev ravno liberalizem, ki ga jim je vcepjeval oholi Nemeč in tako ustvaril celo močno stranko nemškutarjev. Hoče li „Naš List“ ogenj z ognjem gasiti?

Kaj pomeni njegova fraza, da je na Koroškem treba ab ovo, to se pravi iznova začeti delati? Ali meni potolči politične nasprotnike s preperelim liberalizmom ali okrepi naše politične vrste s tem, da poliberali del našega, dosedaj še dobrega in značajnega ljudstva? Bog ve.

Kaj pomagajo blesteče besede brez jasnih ciljev, kakor smo si jih začrtali mi! Z izobrazbo duha in srca na krščanski podlagi hočemo vzgajati po izobraževalnih društvih in po našem glasilu značajne, zavedne Slovence, ki bodo stali kakor skala, ne pa kakor bilka na polju, ki bodo trden jez nemškemu navalu. To je naše delo — ab ovo.

Ker so slovenskim svobodomislecem koroški Slovenci le toliko pri srcu, kolikor pričakujejo od njih dobička in politične štafaže, ki jo doma pogrešajo, zato ne čutijo z nami in se ne veselijo, ne žalujejo in se ne borijo z nami. Če si po težkem naporu priborimo — ponavadi osamljeni — kako drobtinico pravice ali zmagamo z najhujšo agitacijo pri kakih občinskih volitvah, beremo po teh liberalnih listih le: „Koroški Slovenci so v tej in tej občini zmagali“ ali „priborili so si to in to pravico“. Če pa se nam vkljub vsemu prizadevanju noče posrečiti, ker je nasprotnik močnejši in ima zaščit pri vladi, potem pa ne pišejo ti prijatelji več: „Koroški Slovenci“ itd., ampak „Mirova stranka je zavozila.“ „Pod njenim vodstvom gre politika koroških Slovencev rakovo pot“ itd. To bi bilo smešno, če bi včasih ne bilo zraven tudi nekaj procentov hudobije. Listi radi pretiravajo in pišejo o padcu „slovenskih postojank“, ki nikdar niso bile, ampak so vedno nekako visele. Vkljub temu pa hočejo ljudje, ki v težavnem političnem boju na Koroškem, ki med Slovenci nima primere, niso takorekoč niti s prstom zmignili po papirju, vedno in vedno bolje poznati Koroške razmere kakor mi, ki bijemo nepretrgoma hude politične boje.

Naša politična stranka se načeloma nikdar ni vmešavala v bratomorni boj po drugih deželah, vedoč prav dobro, da potrebujemo koroški Slovenci v našem nevarnem položaju krvavo pomoči vseh Slovencev brez razlike strank in še potem ne bi šlo gladko. Ker pa smo obsedeli med dvema stoloma in ostali popolnoma osamljeni in se tako na lastno pest borili proti premoči na življenje in smrt, smo se začeli oprijemati stranke, ki nam je sorodna po programu. Svobodomislec pa sedaj nočejo popraviti, kar so zamudili in je bila njihova narodna dolžnost storiti, ampak so zgrabili za kol, da bi nas zadeli v živo. S tem so nas sami pahnjili od ojnje njihovega političnega voza. Pograbili bomo zadnje rešilno sredstvo, in trdno upamo, da bo to tudi uspešno.

Vse koroške resnične, nesebične rodoljube pa pozivljamo, da nabrusijo in si znova opasejo politične meče in ohranijo za vsako zmagoslavno vojsko potrebno složnost.

Kaj je novega po svetu.

Ukve. (Hvalevreden mlinar.) Letos bo predla gospodarjem trda za moko, ker so poljski pridelki vsled suše pičili. Zato bo letos treba gledati na vsako zrnce, da bomo kmetje izhajali. Star naroden pregovor pravi: „Kradeš kakor mlinar.“ Ta rek pa ne velja za vsakega mlinarja. Izredno dobro in proti zelo nizkemu plačilu v denarju melje nam Ukljanom gosp. Rudolf Ehrlich, mlinar v Ovějvasi, ker je nam znana velika povodenj odnesla vse mline. Vsled tega ga vsem posestnikom v njih lastno korist najtopeje priporočamo.
Boštjan Errath.

Slavnost narodnih noš. V nedeljo, dne 13. septembra priredi pevsko društvo „Ljubljana“ v vseh prostorih hotela „Union“ veliko slavnost. Reditelji sijajnega dunajskega spreveda so razposlali te dni udeležencem kranjske skupine navdušena vabila, v katerih jih vabijo, da se ta dan v svojih krasnih narodnih nošah zberov v Ljubljani. Razume se, da je vsaka narodna noša dobrodošla in da onim, ki nastopajo v narodni noši, ni treba, da bi bili ravno člani dunajske skupine. Čim več bo narodnih noš, lepša bo slavnost. Zato vabimo vse, ki imajo narodne noše, da ta dan v narodnih nošah prihitite v Ljubljano! Naj bi na vseslovenski slavnosti narodnih noš našli ne samo narodne noše s Kranjskega, ampak tudi slovenske narodne noše iz Koroške, Primorske in Štajerske. O podrobnostih te zanimive slavnosti bomo še poročali. Slavnostni odbor je neutrudljivo pri delu. „Unionovi“ prostori bodo zanimivo dekorirani. Na slavnosti bodeta sviralni dve godbi, pevski zbori bodo tekmovali z narodnimi popevkami, urejeno bo veliko streljanje na dobitke, urejen bo velik kmetjski semenje, sploh bo odbor storil vse, da vse posetnike slavnosti popolnoma zadovolji. V nedeljo, dne 13. septembra torej vsi na prekrasno „Slavnost narodnih noš“ v Ljubljano!

Družinska Pratika za prihodnje leto 1909. je ravnokar izšla in se dobi odslej nadalje v Ljubljani v „Katoliški bukvarni“, „Prodajalni katol. tiskovnega društva“, dalje v trgovinah Ant. Krisper, Vaso Petričič in J. Kordin na drobno po 24 vin. izvod (pošta 10 vin. več), na debelo pa po 17 kron 100 komadov. — Založništvo razpošlje „Družinsko Pratico“ brezplačno na ogled vsem našim društvom širom Slovenije, obenem pa jih naprosi, da seznanijo z njo vse svoje člane. Ko bi je katero naše društvo ne prejelo, naj jo kratkim potom zahteva po dopisnici, naslovljeni na založništvo „Družinske Pratique“ v Ljubljani. — Na deželi se dobi naša „Pratika“ v vseh knjigarnah in trgovinah. Koder je še ni, naj jo naši somišljeniki odločno zahtevajo. Ako bi je pa v kljub temu doma ne mogli dobiti, naj jo po več skupaj naročijo v Ljubljani. — Pri nakupu naj vsak izrecno zahteva „Družinsko Pratico“ s podobo sv. Družine in s krasnimi trobarvnimi slikami Lurške Matere božje, papeža in cesarja ter „Katoliške Bukvarne“. Edina ta „Pratika“ je prava naša „Pratika“, katera naj najde letos pot v vsako slovensko hišo! Svoji k svojim!

Sadna in grozdna razstava v Novem mestu. Kmetijska podružnica novomeška priredi 26. do 28. septembra t. l. sadno in grozdno razstavo, ki naj pokaže, koliko je sadjarstvo v zadnjih 20 letih napredovalo in katere sadne vrste se za dolensko stran najbolj priporočajo. Z razstavo naj se pa napravi tudi pričetni korak za razvoj sadne kupčije na Dolenskem, in zato se razstava priredi v zvezi s sadnim trgom. Opozarjamo vse dolenske sadjarje in vinogradnike na to razstavo ter jih pozivamo, da naj se je mnogoštevilno udeleže, da na ta način pomorejo k nadaljnjemu napredku dolenskega sadjarstva. Priglasila sprejema kmetijska podružnica novomeška do 10. septembra t. l. Ona tudi daje potrebna pojasnila interesentom glede kupčije in razstave.

cenik slovenskih muzikalij, cerkvenih in svetnih, za vse potrebe je ravnokar izdala „Katoliška Bukvarna“ v Ljubljani. Prijatelji slovenske glasbe smo ga že zdavna pogrešali.

† **Dr. Gustav Ipavec.** Umrl je v St. Jurju ob j. žel. na Štajerskem najpoljudnejši slovenski skladatelj dr. Gustav Ipavec, zdravnik po poklicu. Pokopali so ga ob obilni udeležbi 22. t. m. Pogreba se je udeležila tudi „Slov. Glasbena Matica“ iz Ljubljane. Tako obče priljubljenih kakor G. Ipavčevih pesmi ne nahajamo mnogo med Slovenci. Kdo še ni z zanosom prepeval njegovega „Slovenec sem“ ali z ginjenim srcem sanjavega „V mraku“ ali mehke „Kje so moje rožice“? Njegova skladba je tudi znana ponarodela „Tam

za goro zvezda sveti“, ki jo prepeva pastir po planini, deklet v zelenem vrtu ob tihih večerih in fant pri naboru. — Zvestemu sinu Slovenije in izrednemu slovenskemu umetniku večna slava!

Ponarejeni 100-kronski bankovci zopet močno krožijo v Trstu. Od pravih se razlikujejo, ker manjka na ogrskem tekstu spodnja črta od srede proti desnemu kotu.

Železnice bodo gnali z električno močjo. Avstro-ogrski železničarski list poroča, da je železniška uprava resno sklenila pričeti s porabo električne moči za železnice. Najprej se bo poskusilo pri progi Attnang-Selzthal, potem pridete na vrsto progi Arlberg in Opčina-Trst. Ti kraji so zelo strmi in je tam mnogo predorov, v katerih je premogovi dim kaj neprijeten. V Trstu bodo napravili veliko električno centralo s parnimi stroji, drugod pa se bodo porabile vodne moči.

Zopet nesreča s puško. V Murvici v Dalmaciji je v šali 17 letni Lazo Crnobnja pomeril s puško na mlado Jelo Pacič. Puška se je izprožila in krogla je zadela Jelo v srce, da se je mrtva zgrudila. Nesrečni Crnobnja je moral pobegniti iz vasi, ker so mu prebivalci grozili, da ga ubijejo.

Strelo je ubila, kakor poročajo iz Zadra v Dalmaciji dne 24. t. m., v Benkovacu pastirja Atlagića in 17 ovc; deklet, ki je bilo blizu pastirja, pa nevarno oplazilo. Vobče prinašajo razni listi letos izredno mnogoštevilna poročila o nesrečah te vrste.

Velika nesreča s puško. Iz Stolnega Belegagrada se poroča: Posestnik Andrej Acs je prišel z lova v neko gostilno. Naenkrat se mu je sprožila puška ter je krogla zadela dve v gostilni se nahajajoči ženski smrtno. Tudi neki otrok je bil ustrelen. Posestnik je pobegnil.

Zeppelin se zopet dvigne v zrak. Iz Kostnice poročajo, da se grof Zeppelin med 20. in 30. septembrom zopet dvigne v zrak s starejšim zrakoplovom model števil. 4. Zrakoplov, uničen v Echterdingenu, bo popravljen šele za spomlad.

Dva milijona mark so nabrali doslej Nemci za novi Zeppelinov zrakoplov.

Poneverjenja v nemških tvornicah orožja in streliva. Po nemških tvornicah orožja in streliva so zasledili velike tatvine in zaprli 20 oseb, pri katerih so našli kar cela orožna skladišča.

Zastrupljena princjeva rodbina. Iz Beroлина se poroča, da so oboleli vsled uživanja zastrupljenega mesa princ Friderik Leopold, njegova žena in hčerka. Princ in njegova žena sta v postelji.

Velika nesreča na morju. Parnik „Holgefonden“ se je 22. t. m. pri Skaaneviku potopil. Utonilo je 30 potnikov.

Kolera v Rusiji. Po uradnem izkazu je zbolelo na kolero na Ruskem od 14. do 20. avgusta 1145 oseb in jih umrlo 517; od 21. julija, ko se je pojavila ta bolezen, je umrlo na tej zavrtni bolezni 900 oseb, zbolelo jih je pa 2024.

Strašen požar je nastal 23. t. m. v Carigradu ob 2. uri popoldne, ki je razsajal do tretje jutranje ure prihodnjega dne ter je upepelil več tisoč poslopij. Več tisoč turških družin je brez strehe. Pri gašenju se je ponesrečilo več požarnih brambovcv. Mladoturki se boje slabih političnih posledic, češ, da bi znali praznoverni Staroturki smatrati požar kot allahovo kazen za politični preobrat na Turškem.

Samourer v kovčegu. Na poseben način se je umoril v Parizu neki Leman. Kupil je veličanski kovčeg, napravil v kovčegu luknjo, skozi katero je napeljal v kovčeg plinovo cev. Kovčeg je bil napravljen tako, da se od znotraj ni mogel odpreti. Leman je nato odprl plinovo cev, vlegel se v kovčeg, ga zaprl in se tako s plinom za-dušil v kovčegu.

Restavracije brez natakcarjev so najnovejše v New-Yorku. Gost pride v restavracijo, izbere si iz karte jedila in pijače, miza pred njim izgine v globino in nakrat se zopet dvigne predenj obložena z zahtevanimi jedili in pijačami. To napravo je iznašel neki Mr. Murray.

Po nedolžnem obsojen. „Tukaj ni Boga“. Bralec se še spominja morebiti nekega dogodka, ki je polnil strani liberalnih časnikov. Dne 17. aprila je bil v Milanu obsojen na 16 let ječe duhovnik Riva radi pregreškov, ki bi jih naj bil delal v zavodu neke Fumagalli. Fumagalli je bila obsojena na 10 mesecev. Dne 15. avgusta prinaša list „Couriere della sera“ senzacionalno poročilo. Zoper duhovnika Riva je pri sodnji pričevala 12letna deklica Giuseppina Brambilla. Pred sodniki je obdolženega dolžila strašno natančno in odločno, navajala je uro, navajala prostor, kjer jo je bil baje zatoženi napadel, navajala je tudi, kaj ji je bil storil. Predsednik je deklet večkrat opominjal, naj govori le resnico. Vprašal jo je tudi, ali ji ni morebiti kdo drugi naročeval, kaj naj pred sodnikom pove? In deklet je odločno zanikavalo. Sodnija ji je predstavila

don Rivo, da ga pogleda, ali je res on? „Da, on je,“ je odgovorila. Duhovnik je bil tedaj dekletico pogledal v oči in ji je rekel: „Tukaj se gre za veliko krivico, ki se bo storila nedolžnemu človeku! Ali veruješ v Boga?“ „Da“, odgovorila je Brambilla. „Ali si štela laži, ki si jih govorila; toliko jih je, da se ne morejo več pregledati.“ „Resnica je,“ odgovorila je deklica. Predsednik jo je zopet opominjal, naj govori resnico, kajti pri drugem zaslišanju je vendar marsikaj drugače pravila, kakor pri prvem. A deklet je le ponavljalo: „Resnica je, da, resnica.“ Don Riva je le strmel: „Tukaj pa ni Boga,“ je dejal, „strašno mi je, reči to o dekletu, a tukaj ni Boga.“ Don Riva je bil obsojen na 16 let ječe; grozovita kazen v slučaju, ko krivda ni jasno dokazana in od obtoženega ni pripoznana. V zadnjem času pa so slišali sodniki Giuseppino praviti, da ni govorila resnice. Imenovani list „Couriere“ je začel poizvedovati, in skazalo se je da je policijski komisar pri preiskavi dekletu žugal, da jo ne izpusti, če ne pripozna, da jo je skrunil Don Riva. K poizvedovanju so poklicali tudi notarja in zanesljive priče. Deklet je torej prekalalo svojo izjavo! Milanska sodnija se bo morala torej s tem slučajem še enkrat pečati. Kdo pa povrne obsojenemu revežu prestani strah? Kdo popravi sramotenje, ki jo je moral pretrpeti? Vsi liberalni časniki so pisali: „Zopet eden“, mi pa zdaj stvar obrnemo in pravimo: „Zopet en slučaj, ki kaže, kam bomo prišli, če postanejo uradniki in sodniki sovražniki vere in duhovščine in če se mladina brez vere in vesti vzgaja, kakor v Italiji?“

Za društveno stavbo na Brnci so darovali nadalje:

Jožef Klampferer p. d. Kobvu iz Vrat 36 meter-centov živega apna, s katerim velikodušnim darom nam je v precejšnji meri olajšal skrb za dobavo stavbenega materiala. — Beležimo hvaležnim srcem darove: Beljaško omizje v Trstu 30 kron (drugi donesek), cerkveni pevci iz Brnce 12 kron. Alojzij de Reggi 5 kron, Ivan Kōžišnik iz Mal. Sedla pri Beljaku 3 kron; Adolf Anton Mlekuž, trgovec iz Bovca, 5 kron; Ferdo Plemič iz Trsta 5 kron. — Zahvaljuje se iz vsega srca ter priporoča za nadaljnje prispevke v ta narodni namen velike važnosti za beljaško okolico

Slovensko tamburaško društvo „Dobrač“ na Brnci.

Tržne cene v Celovcu

20. avgusta 1908 po uradnem razglasu:

B l a g o	100 kg				80 litrov (biren)		
	od		do		K	v	
	K	v	K	v			
Pšenica	—	—	22	50	13	95	
Rž	19	50	20	67	12	—	
Ječmen	—	—	19	23	10	—	
Ajda	19	—	19	60	9	70	
Oves	17	—	17	75	6	18	
Proso	—	—	—	—	—	—	
Pšeno	—	—	29	20	18	40	
Turšičica	—	—	—	—	—	—	
Repica (krompir)	—	—	6	22	2	80	
Seno, sladko	8	—	10	—	—	—	
„ kisló	5	60	8	—	—	—	
Slama	5	60	6	40	—	—	
Mleko, 1 liter	—	22	—	24	—	—	
Smetana, 1 „	—	60	1	20	—	—	
Maslo (goveje) . . 1 kg . . .	2	60	2	80	—	—	
Surovo maslo (putar), 1 „ . . .	2	40	3	20	—	—	
Slanina (špéh), povoj, 1 „ . . .	2	—	2	20	—	—	
„ „ surova, 1 „	1	60	1	70	—	—	
Svinjska mast . . 1 „	1	70	1	80	—	—	
Jajca, 1 par	—	13	—	14	—	—	
Piščeta, 1 „	2	40	2	60	—	—	
Kopuni, 1 „	—	—	—	—	—	—	
30 cm drva, trda, 1 m ²	3	20	3	40	—	—	
30 „ „ mehka, 1 „	2	80	3	—	—	—	
Ž i v i n a	Počrez		100 kilogramov		Prignalo	Prodalo	
	od	do	od	do			od
						v k r o n a h	
Biki	—	—	—	—	—	—	
Voli, pitani	—	—	70	—	—	1 1	
„ za vožnjo	260	310	—	—	—	18 9	
Junci	230	320	—	—	—	7 3	
Krave	120	380	—	—	—	68 24	
Telice	110	136	—	—	—	3 2	
Svinje, pitane	—	—	—	—	—	—	
Praseta, plemena	16	38	—	—	—	246 184	
Ovce	—	—	—	—	—	—	

Listnica uredništva.

G. K. P. 172: Drugo pismo, o katerem omenjate, da ste nam ga dva dni po prvem dopisu poslali, nismo prejeli. Vsled tega nam v tej zadevi ni bilo mogoče drugače ukreniti.

Loterijske številke 22. avgusta 1908 :

Gradec 69 78 66 22 73

Dunaj 42 68 21 49 64

Slovenci, spominjajte se Velikovške šole!

Slovinci! Kupujte le pri domačih slovenskih tiskarjih, ki se priporočajo v „Miru“. — Svoji k svojim!

Priporočamo društvom in somišljenikom sledeče

Nove muzikalije

izišle v zalogi

„Katoliške Bukvarne“ v Ljubljani, kjer se naj tudi naročujejo:

Aljaž Jakob: **Mešani in moški zbori. I.—IV.** zvezek po K —60, s poštino po K —65.

Vsebinska I. zvezka: a) Mešani zbori: 1. „Domo-vini.“ 2. „Nevesti.“ 3. „Ne zveni mi.“ — b) Moški zbori: 4. „Naša zvezda.“ 5. „Ujetega ptiča tožba.“ 6. „Soči.“

Vsebinska II. zvezka: a) Mešani zbori: 1. „Pri zibelki.“ 2. „Cerkvica.“ 3. „Ne tožim.“ 4. „Oj planine.“ 5. „Oj z Bogom ti planinski svet.“ — b) Moški zbori: 6. „Šolskodomski mladini.“ 7. „Na Bregu.“

Vsebinska III. zvezka: a) Mešani zbori: 1. „Psalm 118.“ 2. „Ti veselo poj.“ — Moški zbori: 3. „Na dan.“ 4. „Divna noč.“

Vsebinska IV. zvezka: a) Mešani zbori: 1. „Ujetega ptiča tožba.“ — b) Moški zbori: 2. „Zakipi duša.“ 3. „Dneva nam pripelji žar.“ 4. „Pri pogrebu.“

Foerster Anton: **Šest Marijinih pesmi** za tri ženske ali moške glasove z orglami. Cena partituri K 1'80, s poštino K 1'85, vsak glas po K —40, s poštino po K —45.

Vsebinska: 1. „Oznanjenje Marije Device.“ (Tri- ali enoglasno.) 2. „Cast Mariji.“ (Tri- ali enoglasno.) 3. „Pozdrav Mariji.“ (Tri- ali enoglasno.) 4. „Marija Mati bolestna.“ (Dvo- ali enoglasno.) 5. „Kraljica angelov.“ (Tri- glasno.)

Foerster Anton: **Praeludium et Postludium** super hymnum austriacum auctoris Josephi Haydn pro organo aut Fortepiano quatuor manibus (Secundo, Ped. e octava). In memoriam iubilaei Suae Maiestatis Francisci Josephi I. Cena K —60, s poštino K —63.

Laharnar Ivan, Op. 5: **Pomladanski odmevi.** Pesmi za sopran, alt, tenor in bas. I. zvezek. Cena K 1'30, s poštino K 1'35.

Vsebinska: 1. „Naša pesem.“ 2. „Roža.“ 3. „Moj dom.“ 4. „Tožba po cvetlicah.“ 5. „Škrjanček.“ 6. „Kadar mlado leto.“

Laharnar Ivan: **Slovenska sveta maša** za mešani zbor s spremljavo orgel. II. natis. Cena K 1'20, s poštino K 1'25.

Sattner P. Hugolin, Op. 10: **Slava Bogu.** Mašne pesmi za mešani zbor. Cena partituri K 1'50, s poštino K 1'60, glasovi po K —40, s poštino po K —45.

Grum Anton: **I. Venček narodnih pesmi** za četeroglasni moški zbor. Cena K —50, s poštino K —53, 10 izvodov K 4—, s poštino K 4'10.

Mihelčič Alojzij: **Venček narodnih pesmi** za mešani zbor, II. zvezek. Cena K —50, s poštino K —53, 10 izvodov K 4—, s poštino K 4'10.

Na prodaj je malo posestvo

v Št. Jakobu: Gozda je 5 oralov, njiv 4 orale in sadni vrtič okoli hiše. — Vprašajte v Št. Jakobu v Rožu, hišna št. 8.

SANATOGEN

neogibno potrebno krepčilno in osvežujoče sredstvo za vse, ki se čutijo utrujene in revne, kakor sploh

za nervozne in slabe.

Presojen imenitno od več nego 7600 profesorjev in zdravnikov. Dobiva se v lekarnah in drogerijah.

Brošura zastoj in franko od Bauer-ja & dr., Berlin SW. 48. Glavni zastopnik C. Brady, Dunaj I., Fleischmarkt 1.

NESTLÉ-jeva

moka za otroke

Priznano redilno sredstvo

Za zdrave in bolne otroke kakor tudi za bolne na želodcu.

Obvaruje in odstranjuje otročjo drisko in bluvaje, črevesni katar.

Knjižica: Otroška hranitev zastoj pri NESTLÉ

Dunaj I. Biberstrasse 11.

Izredna državna loterija.

Po Najvišjem povelju Nj. c. in kr. Ap. Veličanstva.

Izredna jubilejna loterija

za dobrodelne namene c. kr. domobrancev in orožnikov.

Ta denarna loterija, edina v Avstriji postavno dovoljena, ima 17.984 dobitkov v gotovini v skupni vrednosti 513.760 kron.

Glavni dobitnik iznaša

200.000 kron v gotovini.

Žrebanje se vrši nepreklicno dne 22. oktobra 1908.

Ena srečka stane 4 krone.

Srečke se dobivajo pri oddelku za državne loterije na Dunaju, III., Vorderer Zollamtsstrasse 7, v loterijskih kolekturah, tobačnih trafikah, davčnih, poštinih, brzojavnih in železniških uradih, v menjalnicah itd. Načrti žrebanja za kupce srečk brezplačno.

Srečke se pošiljajo poštne prosto.

Od c. kr. ravnateljstva loterijskih dohodkov.

Oddelk za državno loterijo.

Razpis (II. del).

Oddala se bodo pri ofertni obravnavi dne 6. septembra 1908 ob 8. uri popoldne v župnišču v Kotmarivasi sledeča dela:

a) Pri cerkvi (barvanje notranjščine) proračunjena na okoli 1087 K 25 vin.

b) Pri župniškem hlevu in skednju razna dela proračunjena na okoli 5939 K 25 vin. Varščina znaša 10% proračunjenega zneska. — Najpotrebnejša dela se morajo še letos izvršiti.

Podrobni račun je na razpolago v župnišču v Kotmarivasi vsak dan izven četrtka.

Načelnik stavbinskega komiteja:

Jožef Mandl.

Tiskarna družbe sv. Mohorja

se vljudo priporoča za natiskovanje vizitnic pismenih zavrtkov itd. po najnižjih cenah.

Tiskarskega učenca,

ki bi imel veselje izučiti se za stavca, sina poštenih starišev, popolnoma zmožnega slovenskega in nemškega pismenega jezika, ki fe z dobrim uspehom dovršil vsaj prvi razred latinske šole, realke ali dva razreda meščanske šole, sprejme pod običajnimi pogoji takoj tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu.

Lovske puške

vseh sestav, priznano delo prve vrste, z najboljšim strelnim učinkom, priporoča

Prva borovska tovarna orožja

Peter Wernig,

c. in kr. dvorni založnik v Borovljah, Koroško. Ceniki brezplačno in poštne prosto.

Edino pristen je le

Thierry-jev balsam

z zeleno varstveno znamko Thierry-jevo centifolijsko mazilo.

Thierry-jevo centifolijsko mazilo.

Najmanjša pošiljatev 2 lončka K 3'60. — Zavoj brezplačen. Obe domači sredstvi sta povsod znani kot najboljši zoper tišanje v zelodu, gorečico, krče, kašelj, zasliženje, vnetja, ranitve, rane i. d. Naročila ali denarne pošiljave se naj naslavljaio na: Lekarnar A. Thierry v Pregradi pri Rogoški Slatini. Zaloge skoro v vseh lekarnah.

Največja trgovina te stroke v Celovcu.

Modnega in manufakturnega, tu- in inozemskega blaga, vedno najnovejši izbor.

Zaloge je stalno v vrednosti 1/4 milijona kron. Za prodajanje na debelo oddajam blago trgovcem po tovarniških cenah.

Zaradi posebno velikega nakupa zimskega blaga bodem letos po zelo nizkih cenah prodajal, t. j. brez konkurence, ker se je tudi cena pri blagu znatno znižala. Imam za ženine in neveste zmirom veliko zalogo in najlepše blago na razpolaganje.

Vsi uslužbenci govorijo slovenski.

Anton Renko, lastnik trgovine, Celovec, vogel Kramarjeve ulice in Novi trg.

Kupijo se takoj

dve dobro ohranjeni kmetski posesti, katera naj ne bodo oddaljena od glavnih cest ali občin. Posestniki srednjih posestev naj blagovolijo naznaniti takoj prodajo svojih posestev na upravnishvo „Mira“.

Vinske in sadne stiskalnice

z dvojnim stiskalom „Herkules“ za ročno obrat.

Hidravlične stiskalnice

za velik pritisek in velike učinke.

Mlini za sadje in grozdje. Obiralniki.

Povsem urejene moštarne, stalne in za prevažanje. Stiskalnice za pridelovanje sadnih in jagodnih sokov. Sušilnice za sadje in zelenjad, sadne lupilnike in rezalnike. Samodelujoče patentovane prenosne in vozne brizgalnice za vinograde, sadje, drevje, hmelj, grenkuljico „Synchronia“. Pluge za vinograde. Vse te stroje izdelujejo in prodajajo z garancijo kot posebnost v najnovejši sestavi

Ph. Mayfarth & Co.

tovarne poljedelskih strojev, železolarne in parne kovanre

Dunaj, II/1, Taborstrasse št. 71.

Odlikovani z nad 600 zlatimi, srebrnimi kolajnami itd.

Obširni ilustrirani ceniki zastoj in franko. — Zastopniki in prekupci se iščejo.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Aksijski kapital K 2.000.000.

Denarne vloge obrestujemo po

4 1/2 %

od dne vloge do dne vzdiga.

Kolodvorska cesta št. 27.

Zamenjava in eskomptuje

izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone.

Daje predujme na vrednostne papirje. — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavelje.

Eskompt in inkaso menic. — Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. Podružnica v Spljetu.

Turške srečke. Sest žrebanj na leto. Glavni dobitek 300.000 frankov. Na mesečno vplačevanje po K 8— za komad.

Tiske srečke s 4% obrestmi. Dve žrebanji na leto. Glavni dobitek K 180.000. Na mesečno vplačevanje po K 10— za komad.

Prodaja vseh vrst vred. papirjev proti gotovini po dnevnem kurzu.